

P.Z. br. 268

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/05

URBROJ: 65-18-07

Zagreb, 15. ožujka 2018.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 15. ožujka 2018. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnik u Ministarstvu obrane, te dr. sc. Petra Mihatova, pomoćnika ministra obrane.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-01/118

Urbroj: 50301-29/09-18-9

Zagreb, 15. ožujka 2018.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi sa člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnike u Ministarstvu obrane, te dr. sc. Petra Mihatova, pomoćnika ministra obrane.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI**

Zagreb, ožujak 2018.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI

Članak 1.

U Zakonu o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16 i 110/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 3. točka 3. mijenja se i glasi:

„3. Oružane snage Republike Hrvatske su snage organizirane za obranu Republike Hrvatske i saveznika vojnim sredstvima te za druge oblike uporabe i korištenja u skladu sa zakonom i međunarodnim pravom. Za Oružane snage Republike Hrvatske koristi se i naziv Hrvatska vojska.“.

Članak 2.

U članku 14. iza točke 13. dodaje se točka 13.a koja glasi:

„13.a određivanje elemenata spremnosti te načela i mjerila prema kojima se provodi nadzor i ocjenjuje spremnost Oružanih snaga“.

Članak 3.

U članku 19. riječi: „uključivanjem u Oružane snage,“ brišu se.

Članak 4.

U članku 20. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Iznimno od stavka 2. točke 1. ovoga članka, vojna obveza prestaje:
1. višim časnicima – posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj navršavaju 60 godina života
2. generalima/admiralima – posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj navršavaju 65 godina života.“.

Članak 5.

U članku 21. stavku 4. iza riječi: „u vojnu evidenciju“ dodaju se riječi: „i obvezi služenja u pričuvnom sastavu Oružanih snaga u skladu s odredbama ovoga Zakona“.

Članak 6.

Članak 25. mijenja se i glasi:

„(1) Pričuvni sastav Oružanih snaga dijeli se na ugovornu i mobilizacijsku pričuvu, a mobilizacijska pričuva na nerazvrstanu i razvrstanu pričuvu.
(2) Razvrstani pričuvnik je vojni obveznik koji je odslužio vojni rok ili je bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju ili u djelatnoj vojnoj službi te mu je određena vojnostručna specijalnost.“

(3) Razvrstanim pričuvnicima, prema potrebama popune Oružanih snaga, određuje se i priopćava ratni raspored u Oružanim snagama te ih se prema utvrđenim planovima poziva na službu u Oružane snage radi osposobljavanja, vježbi i drugih aktivnosti utvrđenih ovim Zakonom.

(4) Razvrstani pričuvnici mogu biti pozvani na službu u Oružane snage radi osposobljavanja i vježbi u ukupnom trajanju od najviše 30 dana tijekom jedne kalendarske godine.

(5) Program osposobljavanja i vježbi za razvrstane pričuvnike iz stavka 3. ovoga članka donosi načelnik Glavnog stožera.

(6) Razvrstane pričuvnike na osposobljavanje i vježbe iz stavka 4. ovoga članka poziva nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane na temelju zahtjeva Oružanih snaga.

(7) Ograničenja iz stavka 4. ovoga članka ne primjenjuje se na razvrstane pričuvnike upućene na vojnu izobrazbu te u slučaju ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti.

(8) Na službu iz stavka 4. ovoga članka ne upućuju se trudnice, majke, samohrani roditelji odnosno skrbnici s jednim djetetom ili više djece mlađe od 14 godina te osobe koje skrbe o nemoćnim osobama.

(9) Način određivanja ratnog rasporeda i izdavanja osobne vojne opreme, način čuvanja, održavanja i vraćanja pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.“.

Članak 7.

Iza članka 25. dodaju se članci 25.a i 25.b koji glase:

„Članak 25.a

(1) Nerazvrstani pričuvnik je vojni obveznik uveden u vojnu evidenciju, stariji od 27 godina kojemu nije određena vojna stručna specijalnost u skladu s člankom 25. stavkom 2. ovoga Zakona.

(2) Nerazvrstani pričuvnici mogu biti pozvani na službu u Oružane snage nakon ocjene sposobnosti za vojnu službu te odgovarajućega vojnog osposobljavanja.

(3) Program vojnog osposobljavanja nerazvrstanih pričuvnika iz stavka 2. ovoga članka donosi načelnik Glavnog stožera.

Članak 25.b

(1) Za vrijeme službe u Oružanim snagama radnopravni status pričuvnika koji je u radnom odnosu uređuje se zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Pričuvnici pozvani na službu u Oružane snage imaju pravo na novčanu naknadu i na naknadu putnih troškova za vrijeme provedeno u službi u Oružanim snagama.

(3) Visinu i načine isplate naknada iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar obrane.“.

Članak 8.

Članak 26. mijenja se i glasi:

„(1) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka u skladu s odredbama ovoga Zakona.

- (2) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti, do posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj navršavaju 30 godina, vojni obveznici koji se za to prijave u nadležnu ustrojstvenu jedinicu Ministarstva obrane.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti i vojni obveznici stariji od 30 godina ako su kandidati za ugovorne pričuvnike, za vojne specijaliste ili za kasni prijam u djelatnu vojnu službu.
- (4) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti i žene u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (5) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga.
- (6) Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem stječu se potrebna znanja i vještine za služenje u pričuvnom sastavu Oružanih snaga i ispunjava se jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.
- (7) Osobama koje su u okviru obuke za kadete stekle vojna znanja i vještine u skladu s programom dragovoljnog vojnog osposobljavanja priznaje se i upisuje u vojnu evidenciju uspješan završetak dragovoljnog vojnog osposobljavanja.
- (8) Postupak prijave i evidencije kandidata, selekcije i upućivanja kandidata na dragovoljno vojno osposobljavanje, prava i obveze osoba na dragovoljnom vojnom osposobljavanju pravilnikom propisuje ministar obrane.
- (9) Uz dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se provoditi i drugi programi i aktivnosti osposobljavanja kojima se razvija sigurnosna kultura te jača svijest kako je sudjelovanje u obrani pravo i obveza svakoga državljanina.
- (10) Programe i aktivnosti osposobljavanja iz stavka 9. ovoga članka te prava i obveze osoba na tom osposobljavanju pravilnikom propisuje ministar obrane.“.

Članak 9.

U članku 27. stavku 3. riječi: „članka 25. stavka 6. ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima: „članka 25.a stavka 2. ovoga Zakona“.

Članak 10.

Članak 35. mijenja se i glasi:

- „(1) Obveznici iz članka 18. ovoga Zakona moraju se na poziv nadležnih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane javiti na mjesto i u vremenu utvrđenom općim ili pojedinačnim pozivom.
- (2) Ako se osobe iz stavka 1. ovoga članka ne odazovu pozivu i ne opravdaju svoj izostanak, nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane može zahtijevati od nadležnih tijela raspisivanje potrage i dovođenje te utvrđivanje prekršajne odgovornosti.
- (3) Dovođenje izvršava središnje tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove.“.

Članak 11.

Iza članka 35. dodaje se članak 35.a koji glasi:

„Članak 35.a

- (1) Razvrstanom pričuvniku može se, na osobni zahtjev, odgoditi odlazak na službu u Oružane snage.

(2) Zahtjev za odgodu iz stavka 1. ovoga članka podnosi se nadležnoj ustrojstvenoj jedinici Ministarstva obrane u roku od osam dana od primitka poziva za odlazak na službu.

(3) Uvjete i način ostvarivanja prava na odgodu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ministar obrane propisuje pravilnikom kojim se uređuje izvršavanje vojne obveze.“.

Članak 12.

Članak 38. mijenja se i glasi:

„(1) Državljeni Republike Hrvatske tijekom izvršavanja obveza iz članka 18. ovoga Zakona i nakon otpusta iz Oružanih snaga imaju pravo na pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske do izlječenja odnosno dok nadležno tijelo mirovinskog osiguranja ne donese ocjenu radne sposobnosti u slučaju nastanka ozljede ili bolesti koje su zadobile za vrijeme izvršavanja obveze, a koje su izravna posljedica izvršavanja obveze.

(2) Nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane koja je organizirala aktivnost na kojoj se obveznik iz stavka 1. ovoga članka razbolio ili ozlijedio pokreće postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu.“.

Članak 13.

U članku 39. stavku 2. podstavku 4. iza riječi: „prijevozu unesrećenih ili oboljelih“ dodaju se riječi: „koje obuhvaća i hitni medicinski let“.

Iza podstavka 4. dodaje se podstavak 5. koji glasi:

„- osiguravati nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske kojima raspolaže Ured predsjednika Republike Hrvatske, koje se koriste u funkciji Predsjednika Republike“.

Članak 14.

U članku 41. stavku 3. riječi: „i protuzračna obrana“ brišu se.

Članak 15.

U članku 54. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Ministar obrane odlukom utvrđuje aktivnosti potrebne za provedbu naredbe iz stavka 3. ovoga članka i njihove nositelje.“.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Članak 16.

Članak 56. mijenja se i glasi:

„(1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći drugoj državi na temelju odluke koju donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Oružane snage država saveznica mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći Republici Hrvatskoj na temelju odluke koju donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(3) Prijedlog odluke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka Vladi predlaže ministar obrane uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za vanjske poslove.

(4) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka definira se mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga.

(5) Na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka ministar obrane naređuje upućivanje i uporabu dijelova Oružanih snaga.

(6) Iznimno od stavaka 1. do 5. ovoga članka, Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite na temelju odluke koju jedanput godišnje donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(7) Provedbu odluke, mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga iz stavka 6. ovoga članka radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite definira naredbom ministar obrane i o tome izvješćuje ministra nadležnog za vanjske poslove, Predsjednika Republike i Vladu.“.

Članak 17.

U članku 61. stavku 1. iza riječi: „prijevoz unesrećenih ili oboljelih“ dodaju se riječi: „koje obuhvaća i hitni medicinski let“.

Članak 18.

U članku 69. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Odluke o prelasku granice radi protokolarno-ceremonijalnih aktivnosti te postrojbi razine voda i niže donosi ministar obrane.“.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6. riječi: „iz stavka 4. ovoga članka“ zamjenjuju se riječima: „iz stavaka 4. i 5. ovoga članka“.

Članak 19.

U članku 70. stavku 3. iza riječi: „akata iz stavka 2. ovoga članka“ dodaju se riječi: „kojima se regulira uporaba ili korištenje Oružanih snaga“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Načelnik Glavnog stožera može zapovjediti privremeno stavljanje u pripravnost dijela postrojbi Oružanih snaga u slučaju opasnosti od katastrofa, velikih nesreća i nesreća o čemu je dužan odmah izvijestiti Predsjednika Republike i ministra obrane.“.

Dosadašnji stavci 4. do 7. postaju stavci 5. do 8.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6. riječi: „iz stavka 4. ovoga članka“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 5. ovoga članka“.

Članak 20.

U članku 74. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Mobilizacija Oružanih snaga ili njihovih dijelova može se izvoditi i u slučaju katastrofa i velikih nesreća.“.

Dosadašnji stavci 2. do 5. postaju stavci 3. do 6.

Iza dosadašnjeg stavka 5. koji postaje stavak 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„(7) Način pripreme i provedbe mobilizacije Oružanih snaga ili njihovih dijelova pravilnikom propisuje ministar obrane.“.

Članak 21.

Iza članka 84. dodaju se članak 84.a i podnaslov 1.a iznad njega koji glase:

„1.a Obrazovanje i znanstvena djelatnost za potrebe obrane
Članak 84.a

Za provedbu obrazovanja i znanstvene djelatnosti za potrebe obrane mogu se osnivati visoka učilišta u skladu sa zakonom kojim se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje i ovim Zakonom.“.

Članak 22.

U članku 87. stavku 2. riječ: „zvanje“ briše se.

Članak 23.

U članku 89. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) O izvršenom nadzoru, utvrđenom stanju i provedbi naloženih mjera inspektori Inspektorata sastavljaju zapisnik.“.

Članak 24.

Iza članka 90. dodaje se članak 90.a koji glasi:

„Članak 90.a

Nadzirane cjeline u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama te civilni nositelji obrambenih priprema dužni su Inspektoratu dostavljati izvješća o realizaciji mjera iz članka 89. ovoga Zakona.“.

Članak 25.

U članku 96. stavku 1. iza riječi: “posebno važnima za obranu“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „osim vojnih lokacija i građevina koje se koriste zajedno s pravnim osobama u Republici Hrvatskoj“.

Članak 26.

Članak 109. briše se.

Članak 27.

Članak 110. mijenja se i glasi:

„(1) Vojna policija u obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštena je postupati prema:

1. pripadnicima Oružanih snaga
2. državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane, u vezi s poslovima iz djelokruga rada Ministarstva obrane i Oružanih snaga
3. drugim osobama u vojnim lokacijama i građevinama
4. osobama u bijegu izvan prostora vojne lokacije i građevine, a koje su zatečene u izvršenju ili pokušaju izvršenja kaznenog djela na prostoru vojne lokacije i građevine
5. osobama izvan vojnih lokacija i građevina u provedbi vojnopolicijskih poslova koji se odnose na nadzor vojnih vozila i upravljanje prometom vozila na cestama pri kretanju vojnih postrojbi i vozila, mjere i radnje zaštite šticećenih osoba u lokacijama i prostorima gdje se te šticećene osobe nalaze te na kriminalističke poslove u lokacijama i prostorima gdje Ministarstvo obrane i Oružane snage provode službene aktivnosti
6. civilnim osobama u slučaju postupanja u skladu sa člankom 62.a ovoga Zakona prema uvjetima utvrđenim posebnom odlukom Vlade.

(2) Ako se prilikom postupanja prema osobama iz stavka 1. točaka 3. i 4. ovoga članka utvrdi da se ne radi o pripadnicima Ministarstva obrane ili Oružanih snaga, vojna policija dužna je odmah izvijestiti policiju.“.

Članak 28.

U članku 111. stavku 1. točka 10. mijenja se i glasi:

„10. zaprimanje prijava, podnošenje kaznenih prijava, podnošenje stegovnih prijava, podnošenje obavijesti o povredi vojne stege i obavijesti o povredi službene dužnosti, izdavanje prekršajnih naloga te podnošenje optužnih prijedloga“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Dokazne i druge radnje u smislu zakona kojim se uređuje kazneni postupak po službenoj dužnosti provode ovlaštene službene osobe vojne policije imenovane istražiteljima.“.

U stavku 4. riječ: „Istražitelja“ zamjenjuje se riječju: „Istražitelj“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Za istražitelje iz stavka 3. ovoga članka mogu biti imenovane ovlaštene službene osoba vojne policije s odgovarajućom razinom obrazovanja i radnim iskustvom i koje su posebno osposobljene za provođenje dokaznih radnji.“.

Članak 29.

U članku 113. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Državnim službenicima i namještenicima raspoređenima u službu u Ministarstvo obrane ministar obrane može odlukom uz prethodnu suglasnost ministra financija utvrditi dodatak na osnovnu plaću zbog posebnih uvjeta rada, težine i naravi poslova i odgovornosti.

(3) Postupak i kriterije upućivanja državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane na rad u međunarodnu organizaciju ili nacionalno predstavništvo, strukture Europske unije te druga međunarodna tijela iz područja obrane i sigurnosti, pravilnikom propisuje ministar obrane.“.

Dosadašnji stavci 2. do 6. postaju stavci 4. do 8.

Članak 30.

U članku 114. stavku 1. iza riječi: „programme“ stavlja se zarez i dodaje riječ: „projekte“.

Članak 31.

U članku 122. iza riječi: „ne postoji ni“ dodaje se riječ: „njihova“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 32.

(1) Podzakonski propisi na temelju ovlasti iz članaka 6., 7., 8., 11., 20. i 29. ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Provedbeni propisi donijeti na temelju ovlasti iz Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16 i 110/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 33.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

U okviru koncepta izgradnje otpornosti društva na rizike i prijetnje nacionalnoj sigurnosti utvrđenoga Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/17) potrebno je proširiti obuku i obrazovanje djelatnog i pričuvnog sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Dosadašnje odredbe Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16 i 110/17) u odnosu na obveze i prava pričuvnika nisu bile detaljno definirane te se to predlaže urediti predloženim Zakonom.

Predlaže se mogućnost pokretanja novih programa osposobljavanja za pripadnike pričuvnog sastava mladih naraštaja putem kojih će se razvijati sigurnosna kultura te jačati svijest kako je sudjelovanje u obrani pravo i obveza svakoga državljanina.

Implementacijom predloženoga Zakona proširit će se personalna baza za popunu kako profesionalnog tako i pričuvnog sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske i time omogućiti operativnost u provedbi zadaća koje proizlaze iz obveza utvrđenih Zakonom o obrani i strateškim dokumentima.

U pogledu unaprjeđivanja obrazovanja i znanstvene djelatnosti za potrebe obrane, predloženim Zakonom regulira se mogućnost osnivanja visokog učilišta za njihovu provedbu. Na taj način omogućit će se provedba obveza Ministarstva obrane iz ovoga Zakona, kojima je utvrđeno da Ministarstvo obrane uređuje osnove i osigurava uvjete za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Predloženim Zakonom propisuje se da se za Oružane snage Republike Hrvatske koje su organizirane za obranu Republike Hrvatske i saveznika vojnim sredstvima te za druge oblike uporabe i korištenja u skladu sa zakonom i međunarodnim pravom može koristiti i naziv Hrvatska vojska te se predlaže da se promijeni naziv grane Hrvatskoga ratnoga zrakoplovstva i protuzračne obrane u Hrvatsko ratno zrakoplovstvo. Ovaj naziv datira iz vremena kada su postrojbe protuzračne obrane bile sastavni dio ustroja Hrvatskoga ratnoga zrakoplovstva i protuzračne obrane. Budući da je sustav zemaljske protuzračne obrane, osim zračnog motrenja i navođenja, već dulje vrijeme izdvojen u Hrvatsku kopnenu vojsku predlaže se da naziv ove grane bude Hrvatsko ratno zrakoplovstvo.

Predloženim Zakonom detaljno se uređuje kategorija pričuvnog sastava, ročnika, razvrstanih i nerazvrstanih pričuvnika. Implementacijom predloženoga Zakona proširit će se personalna baza za popunu kako profesionalnog tako i pričuvnog sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske i time omogućiti operativnost u provedbi zadaća koje proizlaze iz obveza utvrđenih Zakonom o obrani i strateškim dokumentima.

Predlaže se mogućnost pokretanja novih programa osposobljavanja putem kojih će se razvijati sigurnosna kultura te jačati svijest kako je sudjelovanje u obrani pravo i obveza svakoga državljanina.

U pogledu unaprjeđivanja obrazovanja i znanstvene djelatnosti za potrebe obrane, predloženim Zakonom regulira se mogućnost osnivanja visokog učilišta za njihovu provedbu. Na taj način omogućit će se provedba obveza Ministarstva obrane iz ovoga Zakona, kojima je utvrđeno da Ministarstvo obrane uređuje osnove i osigurava uvjete za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane.

Predloženim Zakonom utvrđena je potreba preciznijeg reguliranja donošenja odluke o prelasku granice postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske razine voda i niže, što do sada nije bilo izrijeком propisano.

Na temelju iskustava iz prakse u potpori civilnim institucijama u zadaćama zaštite i spašavanja, utvrđuje se ovlast načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske da može, zbog povećanja operativnosti postupanja, zapovjediti privremeno stavljanje u pripravnost dijela postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Na temelju iskustava u postupanju Inspektorata obrane utvrđena je potreba za preciznijim izričajem u pogledu provedbe i izvješćivanja o provedenom inspekcijskom nadzoru.

U Ministarstvu obrane ustrojen je Samostalni sektor za vojnopolicijske poslove čime je dio vojnopolicijskih poslova u nadležnosti Ministarstva obrane. Na taj način se, kao i na temelju iskustava u dosadašnjem postupanju vojne policije, javila potreba za uređenjem dijela nadležnosti i preciznijem uređivanjem statusa pojedinih kategorija tog osoblja.

Predloženim Zakonom utvrđuje se ovlast ministru obrane da podzakonskim aktom uz prethodnu suglasnost ministra financija regulira određena prava i obveze državnih službenika i namještenika raspoređenih na službu u Ministarstvo obrane u pogledu dodataka na osnovnu plaću te se uređuje upućivanja na rad u međunarodna tijela državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane.

III. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Uz članak 1. propisuje se definicija pojma Oružane snage Republike Hrvatske te se definira da su Oružane snage Republike Hrvatske snage organizirane za obranu Republike Hrvatske i saveznika vojnim sredstvima te za druge oblike uporabe i korištenja u skladu sa zakonom i međunarodnim pravom. Predloženom odredbom se propisuje da se za Oružane snage Republike Hrvatske koristi i naziv Hrvatska vojska.

Uz članak 2. propisuje se nadležnost odnosno precizira odredba u području nadležnosti Ministarstva obrane na način da se uređuje da je Ministarstvo obrane nadležno za određivanje elemenata spremnosti te načela i mjerila prema kojima se provodi nadzor i ocjenjuje spremnost Oružanih snaga Republike Hrvatske, na prijedlog Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Uz članak 3. propisuje se brisanje teksta kako bi se dužnost državljana Republike Hrvatske za osposobljavanje, pripremanje i sudjelovanje u obrani na organizirani način proširila i na druge sastavnice što je u skladu sa Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti.

Uz članak 4. propisuje se izrijeком do kada traje vojna obveza višim časnicima i generalima odnosno admiralima, umjesto važeće odredbe Zakona kojom je propisano da o tome odluke donose ministar obrane odnosno Predsjednik Republike Hrvatske.

Uz članak 5. propisuje se obveza služenja u pričuvnom sastavu kako bi se naglasilo da je ona stalna bez obzira da li je ili nije na snazi obveza služenja vojnog roka.

Uz članak 6. propisuju se status i obveze razvrstanih pričuvnika na način da se reguliraju uvjeti i način pozivanja razvrstanih pričuvnika na službu u Oružane snage Republike Hrvatske, sadržaj osposobljavanja i vježbi te izuzeća od obveze.

Uz članak 7. propisuju se na identičan način kao za razvrstane pričuvnike, status i obveze nerazvrstanih pričuvnika. Propisuju se status i prava pričuvnika pozvanih u službu u Oružane snage Republike Hrvatske.

Uz članak 8. propisuje se povećanje dobne granice do koje vojni obveznici mogu biti upućeni na dragovoljno vojno osposobljavanje. Propisuje se dobna granica za upućivanje na dragovoljno vojno osposobljavanje vojnih obveznika koji su kandidati za ugovorne pričuvnike, za vojne specijaliste ili za kasni prijam u djelatnu vojnu službu. Propisuje se da se osobama koje su u okviru obuke za kadete stekle odgovarajuća vojna znanja i vještine ta osposobljenost upisuje u vojnu evidenciju. S ciljem provedbe Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, propisuje se mogućnost provedbe programa i aktivnosti osposobljavanja kojima se razvija sigurnosna kultura te jača svijest kako je sudjelovanje u obrani pravo i obveza svakoga državljanina.

Uz članak 9. propisuje se odnosno nomotehnički usklađuje sadržaj.

Uz članak 10. propisuje se promjena nadležnosti kojom se ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane omogućuje pozivanje vojnih obveznika na izvršenje obveza te pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti u slučaju neodazivanja na poziv. Ovom odredbom propisuje se nadležnost Ministarstva obrane da na prijedlog drugih nositelja obrambenih priprema ili pravnih osoba obavlja pozivanje obveznika.

Uz članak 11. propisuju se pravo i mogućnost odgode odlaska u službu u Oružane snage Republike Hrvatske za razvrstane pričuvnike.

Uz članak 12. propisuju se da državljani Republike Hrvatske tijekom izvršavanja obveza i nakon otpusta iz Oružanih snaga Republike Hrvatske imaju pravo na pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske do izlječenja odnosno dok nadležno tijelo mirovinskog osiguranja ne donese ocjenu radne sposobnosti u slučaju nastanka ozljede ili bolesti koje su zadobile za vrijeme izvršavanja obveze, a koje su izravna posljedica izvršavanja obveze. Nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane koja je organizirala aktivnost na kojoj se obveznik razbolio ili ozlijedio pokreće postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu.

Uz članak 13. propisuje se zadaća za Oružane snage Republike Hrvatske da one mogu osiguravati nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske kojima raspolaže Ured predsjednika Republike Hrvatske, a koje se koriste u funkciji Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga Republike Hrvatske. Precizira se i odredba da prijevoz unesrećenih ili oboljelih obuhvaća i hitni medicinski let.

Uz članak 14. propisuje se da je službeni naziv grane Oružanih snaga Republike Hrvatske Hrvatsko ratno zrakoplovstvo. Dosadašnji naziv datira iz vremena kada su postrojbe protuzračne obrane bile sastavni dio ustroja Hrvatskoga ratnoga zrakoplovstva i protuzračne obrane. Budući da je sustav zemaljske protuzračne obrane, osim zračnog motrenja i navođenja, već dulje vrijeme izdvojen u Hrvatsku kopnenu vojsku predlaže se da naziv grane bude Hrvatsko ratno zrakoplovstvo.

Uz članak 15. propisuje se da ministar obrane odlukom utvrđuje aktivnosti potrebne za provedbu naredbe Predsjednika Republike Hrvatske o uporabi i dodjeljivanju Oružanih snaga Republike Hrvatske nadležnim međunarodnim zapovjedništvima kada se one uporbaju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu te njihove nositelje.

Uz članak 16. propisuje se da oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći na temelju odluke koju donosi Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatska, što predstavlja razradu odredbi članka 7. Ustava Republike Hrvatske. Iznimno se propisuje da Oružane snage Republike Hrvatske mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite na temelju odluke koju jedanput godišnje donosi Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske. Provedbu takve odluke, mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite definira naredbom ministar obrane i o tome izvješćuje ministra nadležnog za vanjske poslove, Predsjednika Republike Hrvatske i Vladu Republike Hrvatske.

Uz članak 17. propisuje se da prijevoz unesrećenih ili oboljelih obuhvaća i hitni medicinski let.

Uz članak 18. uređuje se odlučivanje o prelasku granice Oružanih snaga Republike Hrvatske radi provedbe protokolarno-ceremonijalnih aktivnosti te postrojbi razine voda i niže.

Uz članak 19. preciznije se regulira obveza načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske. Predloženom dopunom precizira se da se obveza izvješćivanja odnosi na one akte koji se odnose na uporabu ili korištenje Oružanih snaga Republike Hrvatske, a ne i na druge pojedinačne akte (primjerice, odluke o rasporedu, upućivanju na školovanje, pohvalama i nagradama i sl.). Načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske propisuje se i ovlast za privremeno stavljanje u pripravnost dijela Oružanih snaga Republike Hrvatske radi pravovremenog reagiranja na opasnosti od katastrofa, velikih nesreća i nesreća.

Uz članak 20. propisuje se dodatna mogućnost za mobilizaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske. Predloženom dopunom propisuje se da se mobilizacija Oružanih snaga Republike Hrvatske ili njihovih dijelova, može izvoditi i u slučaju katastrofa i velikih nesreća kako bi se u slučaju potrebe spašavanja ljudi i imovine odnosno saniranja posljedica katastrofa i velikih nesreća mogao angažirati i pričuvni sastav Oružanih snaga Republike Hrvatske. Propisuje se i obveza donošenja propisa ministra obrane o načinu pripreme i provedbe mobilizacije Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Uz članak 21. kako bi se uspostavio zakonski okvir za provedbu nadležnosti Ministarstva obrane vezanu uz uređenje osnova i osiguranje uvjeta za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane predlaže se navedena odredba Zakona i mogućnost osnivanja visokih učilišta.

Uz članak 22. propisuje se brisanje riječi zvanje budući da se ono odnosi na stupanj u zanimanju, npr. zvanje redovnog profesora, docenta ili slično. Dakle, podrazumijeva neki oblik institucionalnog školovanja i napredovanja u zvanju.

Uz članak 23. propisuje se da o izvršenom nadzoru, utvrđenom stanju i provedbi naloženih mjera inspektori Inspektorata obrane sastavljaju zapisnik.

Uz članak 24. propisuje se obveza nadziranih subjekata da Inspektoratu obrane povratno dostavljaju izvješća o realizaciji naloženih mjera.

Uz članak 25. propisuje se da je zabranjeno motrenje, snimanje i pristup vojnim lokacijama i građevinama posebno važnim za obranu osim vojnih lokacija i građevina koje se koriste zajedno s pravnim osobama u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 26. ustrojavanjem Samostalnog sektora za vojnopolicijske poslove Ministarstva obrane stvoreni su uvjeti za punu primjenu članka 108. stavka 1. važećega Zakona o obrani kojim je uređeno da se u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske ustrojava vojna policija sa zadaćom obavljanja vojnopolicijskih poslova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske. U tom smislu je potrebno vojnopolicijske poslove koji se odnose na kriminalističko istraživanje kaznenih djela koja se progone po službenoj dužnosti nad državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane, a koja su vezana za poslove iz djelokruga rada Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske povjeriti vojnoj policiji, dok bi kriminalistička istraživanja nad tom kategorijom osoba, a koja nisu vezana za poslove iz djelokruga rada Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske i dalje provodili policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova.

Uz članak 27. propisuje se ovlaštenje postupanja vojne policije u obavljanju vojnopolicijskih poslova.

Uz članak 28. propisuju se ovlasti ovlaštenih službenih osoba vojne policije u pogledu podnošenja službenih akata. Predložena terminologija je usklađena s Prekršajnim zakonom te ujedno detaljnije precizira ovlasti podnošenja obavijesti o povredi vojne stege i obavijesti o povredi službene dužnosti. Isto tako dodana je ovlast podnošenja obavijesti o povredi vojne stege i službene dužnosti. Predlaže se u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku preciznije reguliranje ovlasti pripadnika vojne policije imenovanih istražiteljima.

Uz članak 29. propisuje se mogućnost utvrđivanja dodatka na osnovnu plaću državnim službenicima i namještenicima raspoređenim na službu u Ministarstvo obrane odlukom ministra obrane uz prethodnu suglasnost ministra financija. Ministarstvo obrane ima planske, usmjeravajuće, koordinacijske i nadzorne funkcije u obrani i osigurava uvjete za funkcioniranje i djelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske odnosno pridonosi ostvarivanju obrambene funkcije u Republici Hrvatskoj. Državni službenici i namještenici raspoređeni na službu u Ministarstvo obrane sudjeluju u zadaćama koje proizlaze iz specifičnosti obrambenog resora, kao što je pružanje potpore provedbi aktivnostima Oružanih snaga Republike Hrvatske, uključujući obuku, vježbe, operacije potpore miru, pomoć civilnim institucijama te niz drugih aktivnosti usmjerenih jačanju obrambenih sposobnosti Republike Hrvatske. Osim toga, državni službenici i namještenici raspoređeni na službu u Ministarstvo obrane, osim poslova iz vojno-obrambenog područja, dužni su se pridržavati mjera zaštite tajnosti podataka i provoditi propisane mjere i standarde po područjima informacijske sigurnosti. Uz osnovna znanja i vještine, državni službenici i namještenici zaposleni u Ministarstvu obrane moraju raspolagati nizom dodatnih znanja i vještina te poštivati posebnosti rada u obrambenom resoru. Navedeno neće utjecati na povećanje izdataka za osoblje, nego će se sredstva iznaći unutar postojećih rashoda za zaposlene. Uređuje se

postupak i kriteriji upućivanja državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane na rad u međunarodnu organizaciju ili nacionalno predstavništvo, strukture Europske unije te druga međunarodna tijela iz područja obrane i sigurnosti.

Uz članak 30. predlaže se dopuna odredbe kako bi se naglasilo da se iz proračunskih sredstava financiraju i projekti koji se provode u okviru nadležnosti nositelja obrambene funkcije.

Uz članak 31. propisuje se odnosno precizira da za vrijeme dok se, u skladu s odredbama Zakona o obrani, novaci ne pozivaju na služenje vojnog roka, ne postoji ni obveza da novaci sudjeluju u civilnoj službi u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje civilna služba.

Uz članak 32. propisuje se da će podzakonski propisi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Provedbeni propisi koji su donijeti na temelju ovlasti iz važećega Zakona o obrani uskladit će se s odredbama predloženoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 33. propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA, TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je, na 7. sjednici, održanoj 26. siječnja 2018. godine, prihvatio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani te je uputio predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona su sljedeće:

U Konačnom prijedlogu zakona dodaje se odredba kojoj se dopunjuje odredba članka 3. Zakona o obrani kojom se uređuje definiranje pojmova i kojim se propisuje da su Oružane snage Republike Hrvatske snage organizirane za obranu Republike Hrvatske i saveznika vojnim sredstvima te za druge oblike uporabe i korištenja u skladu sa zakonom i međunarodnim pravom te se propisuje da se za Oružane snage Republike Hrvatske koristi i naziv Hrvatska vojska. Predloženo je navedeno i u raspravi na plenarnoj sjednici kod prvog čitanja Prijedloga zakona.

Na drugačiji način je uređen i dio koji se odnosi na određivanje elemenata spremnosti te načela i mjerila prema kojima se provodi nadzor i ocjenjuje spremnost Oružanih snaga Republike Hrvatske. Konačnim prijedlogom zakona propisuje se da Ministarstvo obrane određuje elemente spremnosti te načela i mjerila prema kojima se provodi nadzor i ocjenjuje

spremnost Oružanih snaga Republike Hrvatske. Navedena odredba je korigirana i u skladu je s raspravom koju je u ime Kluba zastupnika GLAS-a i HSU-a iznijela zastupnica prof. dr. sc. Vesna Pusić.

Izmijenjena je odredba članka 7. Konačnog prijedloga zakona kojim se propisuje da nerazvrstani pričuvnici mogu biti pozvani na službu u Oružane snage Republike Hrvatske nakon ocjene sposobnosti za vojnu službu te odgovarajućega vojnog osposobljavanja. Navedena odredba je korigirana u skladu s raspravom koju je u ime Kluba zastupnika GLAS-a i HSU-a iznijela zastupnica prof. dr. sc. Vesna Pusić, a u ime Kluba zastupnika SDP-a zastupnik Franko Vidović.

Člankom 39. stavkom 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15 i 27/16) propisano je, između ostaloga, da se Oružane snage Republike Hrvatske mogu, uz uvjete predviđene Ustavom, međunarodnim ugovorima i zakonom koristiti kao pomoć institucijama civilne vlasti, organizacijama i službama namijenjenima zaštiti i spašavanju te stanovništvu u slučaju katastrofa, velikih nesreća i nesreća, potrage i spašavanja, prijevozu unesrećenih ili oboljelih. Predloženim člankom 13. Konačnog prijedloga zakona se precizira da prijevoz unesrećenih ili oboljelih obuhvaća i hitni medicinski let.

Člankom 14. Konačnog prijedloga zakona propisuje se da naziv grane Oružanih snaga Republike Hrvatske umjesto Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana bude Hrvatsko ratno zrakoplovstvo. Dosadašnji naziv datira iz vremena kada su postrojbe protuzračne obrane bile sastavni dio ustroja Hrvatskoga ratnoga zrakoplovstva i protuzračne obrane. Budući da je sustav zemaljske protuzračne obrane, osim zračnog motrenja i navođenja, već dulje vrijeme izdvojen u Hrvatsku kopnenu vojsku predlaže se da naziv ove grane bude Hrvatsko ratno zrakoplovstvo.

U članku 20. Konačnog prijedloga zakona korigirana je odredba u odnosu na Prijedlog zakona na način da se predlaže propisati da se mobilizacija Oružanih snaga Republike Hrvatske ili njihovih dijelova može izvoditi i u slučaju katastrofa i velikih nesreća. Navedena odredba je korigirana u skladu s raspravom koju je u ime Kluba zastupnika SDP-a iznio zastupnik Franko Vidović.

U članku 21. Konačnog prijedloga zakona kojim se propisuje članak 84.a Zakona o obrani predlaže se propisati da se za provedbu obrazovanja i znanstvene djelatnosti za potrebe obrane mogu osnivati visoka učilišta u skladu sa zakonom kojim se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje i Zakonom o obrani. Navedena odredba je korigirana u skladu s prijedlogom kojega je u raspravi iznio zastupnik prof. dr. sc. Miroslav Tuđman.

U članku 25. Konačnog prijedloga zakona izmjena se odnosi na sadašnju odredbu članka 96. stavka 1. Zakona o obrani na način da se predlaže propisati da je zabranjeno motrenje, snimanje i pristup vojnim lokacijama i građevinama posebno važnim za obranu osim vojnih lokacija i građevina koje se koriste zajedno s pravnim osobama u Republici Hrvatskoj.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, TE RAZLOZI ZBOG KOJIH NISU PRIHVAĆENI

Primjedbe i prijedlozi na Prijedlog zakona izneseni na raspravi u Hrvatskome saboru i njegovim radnim tijelima tijekom prvoga čitanja ugrađene su u tekst Konačnog prijedloga zakona, s tim da se određeni prijedlozi iz rasprave obrazlažu.

Vežano uz primjedbu Kluba zastupnika GLAS-a i HSU-a koju je iznijela zastupnica prof. dr. sc. Vesna Pusić u dijelu koji se odnosi na članak 3. Konačnog prijedloga zakona kojim se predlaže propisati da je vojna obveza dužnost osposobljavanja, pripremanja i sudjelovanja u obrani na organiziran način svih za to sposobnih državljana Republike Hrvatske. Propisuje se brisanje teksta „uključivanjem u Oružane snage Republike Hrvatske“ kako bi dužnost državljana Republike Hrvatske za osposobljavanje, pripremanje i sudjelovanje u obrani na organizirani način obuhvatila i druge sastavnice, što je u skladu sa Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti.

Vežano uz primjedbu Kluba zastupnika GLAS-a i HSU-a koju je iznijela zastupnica prof. dr. sc. Vesna Pusić, a u ime Kluba zastupnika SDP-a zastupnik Franko Vidović koji se odnosi na članak 5. Konačnog prijedloga zakona kojim se propisuje da kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka da muškarci vojni obveznici podliježu uvođenju u vojnu evidenciju i obvezi služenja u pričuvnom sastavu Oružanih snaga Republike Hrvatske u skladu sa Zakonom o obrani. Navedenom odredbom se precizira da je obveza služenja u pričuvnom sastavu bez obzira da li je na snazi obveza služenja vojnog roka ili nije te se ne možemo složiti s navodima da se radi o uvođenju opće vojne obveze ili obveznoga služenja vojnog roka.

Vežano uz primjedbu Kluba zastupnika SDP-a koju je iznio zastupnik Franko Vidović da se ne uzima u obzir osobe koje će se pozvati u mirnodopsko vrijeme, a koji su vlasnici obrta ili tvrtki te kako će mu se nadoknaditi posao i da dnevnice i putni trošak zasigurno nisu dovoljni. Člankom 6. Konačnog prijedloga zakona propisuje se da se razvrstani pričuvnik ne upućuju na službu ako su samohrani roditelji odnosno skrbnici s jednim djetetom ili više djece mlađe od 14 godina te osobe koje skrbe o nemoćnim osobama. U članku 11. Konačnog prijedloga zakona propisuje se da se razvrstanom pričuvniku može, na osobni zahtjev, odgoditi odlazak u službu u Oružane snage Republike Hrvatske. Člankom 224. Zakona o radu (Narodne novine, br. 93/14 i 127/17) propisano je da za vrijeme obavljanja dužnosti i prava državljana u obrani u skladu s posebnim propisom, radniku prava i obveze iz radnog odnosa miruju. Zaposleni pričuvnici za vrijeme odsutnosti s rada zbog vojne obveze ili služenja u ugovornoj pričuvi ostvaruju prava iz radnog odnosa kao da rade. Troškove naknade plaće i drugih materijalnih prava pričuvnika poslodavcu na pisani zahtjev nadoknađuje ministarstvo nadležno za poslove obrane. Radnik koji nakon završetka vojne obveze, odnosno služenja u ugovornoj pričuvi želi nastaviti raditi kod istoga poslodavca, dužan je, čim sazna dan kada će mu prestati vojna obveza, odnosno služenje u ugovornoj pričuvi, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka vojne obveze, odnosno služenja u ugovornoj pričuvi, o svojoj namjeri obavijestiti poslodavca. Radnika koji je dao izjavu, poslodavac je dužan vratiti na poslove na kojima je radio prije stupanja u vojnu obvezu, odnosno služenje u ugovornoj pričuvi, a ako je prestala potreba za obavljanjem tih poslova, poslodavac mu je dužan ponuditi sklapanje ugovora o radu za obavljanje drugih odgovarajućih poslova.

Poslodavac je dužan vratiti radnika na rad u roku od 30 dana od dana dostave izjave o namjeri nastavljanja rada kod istoga poslodavca, a ako ga nije moguće vratiti na rad, radnik ima tijekom godine dana od dana prestanka obavljanja dužnosti i prava državljana u obrani prednost pri zapošljavanju kod istoga poslodavca. Obavljanje dužnosti i prava državljana u obrani nije dopušteni razlog za otkaz ugovora o radu i u to vrijeme poslodavac ne može radniku redovito otkazati ugovor o radu, a ako poslodavac otkáže ugovor o radu protivno odredbama ovoga članka, radnik ima sva prava koja su Zakonom o obrani predviđena za slučaj nedopuštenoga otkaza. Odredbe ovoga članka Zakona o radu na odgovarajući način primjenjuju se i na radnike koji su na dragovoljnom vojnom osposobljavanju u smislu posebnog propisa o obrani. Stoga je navedena problematika uređena kroz predložene odredbe Konačnog prijedloga zakona.

Vezano uz primjedbu Kluba zastupnika SDP-a koju je iznio zastupnik Franko Vidović koja se odnosi na članak 8. Konačnog prijedloga zakona da se iznimno na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu uputiti vojni obveznici stariji od 30 godina ako su kandidati za ugovorne pričuvnike, za vojne specijaliste ili za kasni prijam u djelatnu vojnu službu. Riječ je o osobama koje zasnivaju djelatnu vojnu službu, a kao uvjet pristupa u službu je dragovoljno vojno osposobljavanje te se toj kategoriji osoblja na taj način omogućuje služba odnosno zaposlenje.

Vezano uz primjedbu Kluba zastupnika SDP-a koju je iznio zastupnik Franko Vidović koja se odnosi na članak 10. Konačnog prijedloga zakona kojim se propisuje obveza ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane pozivanje vojnih obveznika na izvršenje obveza. Predloženom odredbom propisuje se nadležnost Ministarstva obrane da na prijedlog drugih nositelja obrambenih priprema ili pravnih osoba obavlja pozivanje obveznika te se time ne mijenja uloga civilnih nositelja obrambenih priprema i njihove obveze prema građanima.

Vezano uz primjedbe Kluba zastupnika GLAS-a i HSU-a koju je iznijela zastupnica prof. dr. sc. Vesna Pusić, Kluba zastupnika SDP-a koju je iznio zastupnik Franko Vidović i zastupnika Ranka Ostojića koje se odnose na odredbe o vojnoj policiji navodimo da je Zakonom o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16 i 110/17) propisano da se u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske ustrojava vojna policija sa zadaćom obavljanja vojnopolicijskih poslova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske. Takva identična odredba bila je i u Zakonu o obrani (Narodne novine, br. 33/02, 58/02, 76/07 i 153/09) koji je dio na snazi od 2002. do 2013. godine te je i u tom razdoblju ovlast u pogledu obavljanja vojnopolicijskih poslova i kriminalističkog istraživanja nad državnim službenicima i namještenicima Ministarstva obrane imala vojna policija, a ne policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova. Ministarstvo obrane odnosno njegovo sjedište je vojna lokacija u skladu s odredbama Zakona o obrani te je primarno da s obzirom na status lokacije tu nadležnost ima vojna policija. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, broj 2/17) u Ministarstvu obrane ustrojen je Samostalni sektor za vojnopolicijske poslove i predloženom odredbom Konačnog prijedloga zakona propisuje se da je vojna policija u obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštena postupati prema državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane, u vezi s poslovima iz djelokruga rada Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske. Člankom 202. stavkom 2. točkom 24. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 76/09, 80/11, 145/13, 152/14 i 70/17) propisano je, između ostaloga, da je policija policijski službenik ministarstva nadležnog za unutarnje poslove ili ovlaštena osoba ministarstva nadležnog za obranu u okviru prava i dužnosti propisanih posebnim zakonima. Stoga predložena odredba nije u koliziji s drugim zakonima te je predloženo rješenje u skladu s pozitivnim propisima.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJANJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 3.

Temeljni pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

1. Obrana je državna funkcija kojom se osigurava suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske te područje djelovanja koje obuhvaća pripremu, uporabu i korištenje snaga i sredstava u ratnom stanju, stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i miru.
2. Nositelji obrambene funkcije su tijela državne vlasti, ministarstva i Oružane snage.
3. Oružane snage su snage organizirane za obranu Republike Hrvatske i saveznika vojnim sredstvima te za druge oblike uporabe i korištenja u skladu sa zakonom i međunarodnim pravom.
4. Obrambene pripreme su mjere i aktivnosti koje poduzimaju nositelji obrambene funkcije i ostali sudionici u pripremama radi učinkovitog djelovanja u stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i ratnom stanju.
5. Stanje neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: stanje neposredne ugroženosti) je stanje sigurnosnog okruženja Republike Hrvatske u kojem postoje očiti pokazatelji izravnih operativnih priprema oružanih snaga druge države za poduzimanje postupaka i aktivnosti usmjerenih na povredu suvereniteta i neovisnosti te stanje u državi u kojem su zbog oružanoga, terorističkoga ili drugoga nasilnog djelovanja dovedeni u pitanje neovisnost ili teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske.
6. Ratno stanje je stanje u državi u kojem su zbog oružanog djelovanja druge države, terorističkoga ili drugoga nasilnog djelovanja većeg opsega izravno dovedeni u pitanje suverenitet, neovisnost ili teritorijalna cjelovitost.
7. Vojni zapovjednici su vojne osobe koje zapovijedaju zapovjedništvima, stožerima, granama i postrojbama.
8. Ovlast zapovijedanja i nadzora je pravo i odgovornost zapovjednika za izdavanje zapovijedi podređenima i kontrolu njihove provedbe. Ovlast punog zapovijedanja obuhvaća sve aspekte zapovijedanja, nadzora i upravljanja u Oružanim snagama i ona se uvijek zadržava unutar nacionalnih okvira. Dio te ovlasti, koji se isključivo odnosi na operativno i taktičko zapovijedanje i nadzor, može se, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, prenijeti na zapovjednike multinacionalnih snaga.
9. Deklariranje snaga je iskazivanje, u skladu s međunarodnim ugovorima i obvezama, dijelova Oružanih snaga koje se mogu angažirati u multinacionalnim snagama, u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.
10. Pridruživanje multinacionalnim snagama je uključivanje dijelova Oružanih snaga u multinacionalne vojne strukture stalnog karaktera.
11. Dodjeljivanje snaga je stavljanje pojedinih postrojbi, namjenski organiziranih dijelova ili pripadnika Oružanih snaga pod zapovijedanje i nadzor multinacionalnim zapovjedništvima s jasno definiranim mandatom, ograničenjima uz prijenos ovlasti zapovijedanja i nadzora.
12. Operacije potpore miru su operacije u kojima se upotrebljavaju diplomatska, civilna i vojna sredstva kako bi se uspostavio ili održao mir te takve operacije mogu uključivati sprječavanje sukoba, uspostavljanje mira, održavanje mira, nametanje mira i izgradnju mira.

13. Pružanje humanitarne pomoći je pružanje pomoći u slučaju prirodnih, tehničko-tehnoloških ili ekoloških događaja koji opsegom ili intenzitetom ili neočekivanošću ugroze zdravlje ili ljudske živote ili imovinu veće vrijednosti ili okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice ukloniti redovitim djelovanjem nadležnih tijela područja na kojem je događaj nastao te pružanje pomoći u slučaju ratnih razaranja i terorizma.

Članak 14.

Ministarstvo obrane obavlja poslove koji se odnose na:

1. izradu Strategije obrane Republike Hrvatske
2. izradu Strateškog pregleda obrane
3. izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga
4. izradu Prijedloga plana obrane Republike Hrvatske
5. izradu Godišnjeg izvješća o obrani
6. definiranje, razvijanje, usklađivanje i provođenje obrambene politike
7. definiranje, razvijanje i usklađivanje vrsta i područja planiranja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
8. provedbu i unaprjeđivanje sustava planiranja, programiranja i proračuna
9. usklađivanje planova djelovanja nositelja obrambenih priprema s Planom obrane Republike Hrvatske
10. usklađivanje obrambenih priprema Oružanih snaga s nositeljima obrambenih priprema
11. usklađivanje pružanja potpore Oružanih snaga civilnim institucijama i stanovništvu
12. procjenu mogućih ratnih i drugih opasnosti kojima se ugrožava suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske
13. provođenje obveza državljana Republike Hrvatske u obrani
14. planiranje, upravljanje, nadzor i provedbu obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova na području obrane
15. planiranje, koordinaciju i provedbu međunarodne obrambene suradnje i poslova koji proizlaze iz preuzetih međunarodnih obveza Republike Hrvatske
16. koordinaciju projekata usmjerenih na doprinos razvoju savezničkih obrambenih sposobnosti i obrambenih sposobnosti Europske unije
17. usmjeravanje i koordinaciju priprema i aktivnosti za angažiranje Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
18. uključivanje i rad u okviru međunarodnih inicijativa, organizacija i saveza kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora
19. planiranje, usmjeravanje i nadzor vojnopomorskih poslova i poslova vojnoga zračnog prometa
20. planiranje i provedbu personalne politike u Ministarstvu obrane te planiranje i nadzor nad upravljanjem osobljem i profesionalnim razvojem pripadnika Oružanih snaga
21. poslove vezane za stupanje u službu i prestanak službe u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
22. uređenje osnova i osiguranje uvjeta za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane

23. informativnu, psihološku, kulturnu, muzejsku, arhivsku, sportsku, nakladničku i drugu djelatnost
24. planiranje, propisivanje, organizaciju, provedbu i nadzor mjera aktivnosti i standarda sigurnosti informacijskih sustava za potrebe obrane i obranu informatičkog prostora
25. planiranje i nadzor komunikacijskih i informacijskih sustava za potrebe obrane
- 25.a planiranje, organiziranje, upravljanje i nadzor informacijskih i komunikacijskih sustava Ministarstva obrane te planiranje i nadzor informacijskih i komunikacijskih sustava Oružanih snaga
26. upravljanje i provedbu poslova informacijske sigurnosti
27. planiranje, organiziranje i provedbu materijalnog i financijskog poslovanja
28. materijalno zbrinjavanje
29. poslove normizacije i kodifikacije
30. planiranje razvoja vojnih lokacija i obavljanje stručnih poslova pri gradnji posebnih i vježbovnih vojnih građevina
31. planiranje i provedbu geoprostornog osiguranja za potrebe obrane
32. planiranje, organiziranje i nadzor zdravstvene i veterinarske zaštite
33. rješavanje o pravima i obvezama pravnih i fizičkih osoba u području obrane
34. provedbu inspekcijskog nadzora
35. vođenje službene evidencije o vojnim osobama i državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
36. druge poslove obrane u skladu sa zakonima i podzakonskim propisima.

Članak 19.

Vojna obveza dužnost je osposobljavanja, pripremanja i sudjelovanja u obrani na organiziran način, uključivanjem u Oružane snage, svih za to sposobnih državljana Republike Hrvatske.

Članak 20.

- (1) Vojna obveza nastaje u kalendarskoj godini u kojoj državljanin Republike Hrvatske navršava 18 godina života.
- (2) Vojna obveza državljaninu Republike Hrvatske prestaje:
  1. na kraju kalendarske godine u kojoj navršava 55 godina (muškarac) odnosno 50 godina (žena)
  2. ako je ocijenjen nesposobnim za vojnu službu
  3. na temelju otpusta iz hrvatskoga državljanstva.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. točke 1. ovoga članka, vojna obveza može trajati
  1. višim časnicima do 60. godine života – na temelju odluke ministra obrane
  2. generalima/admiralima do 65. godine života – na temelju odluke Predsjednika Republike donesene na prijedlog ministra obrane.

Članak 21.

- (1) Vojna obveza sastoji se od novačke obveze, obveze služenja vojnog roka odnosno civilne službe i služenja u pričuvnom sastavu Oružanih snaga.
- (2) Žene vojni obveznici ne podliježu novačkoj obvezi i obvezi služenja vojnog roka.

- (3) Muškarci vojni obveznici podliježu novačkoj obvezi i obvezi služenja vojnog roka odnosno civilne službe kada je na snazi obveza služenja vojnog roka.
- (4) Kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka, muškarci vojni obveznici podliježu uvođenju u vojnu evidenciju.
- (5) Način vođenja evidencije, obrazac vojne iskaznice i način njezina izdavanja, pozivanja, prava i obveze i način izvršavanja vojne obveze pravilnikom propisuje ministar obrane

Članak 25.

- (1) Pričuvni sastav Oružanih snaga dijeli se na ugovornu i mobilizacijsku pričuvu, a mobilizacijska pričuva na nerazvrstanu i razvrstanu pričuvu.
- (2) Nerazvrstani pričuvnik je vojni obveznik uveden u vojnu evidenciju koji nije odslužio vojni rok i nije bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju.
- (3) Razvrstani pričuvnik je vojni obveznik koji je odslužio vojni rok ili je bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju ili u djelatnoj vojnoj službi te mu je određena vojna stručna specijalnost.
- (4) Razvrstanim pričuvnicima, prema potrebama popune Oružanih snaga, određuje se i priopćava ratni raspored u Oružanim snagama.
- (5) Način određivanja ratnog rasporeda i izdavanja osobne vojne opreme, način čuvanja, održavanja i vraćanja pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.
- (6) Nerazvrstani pričuvnici mogu se pozvati na službu u Oružane snage nakon zdravstvenoga i drugoga pregleda i psihološkoga ispitivanja, ocjene sposobnosti za vojnu službu te odgovarajućega vojnog osposobljavanja.
- (7) Program vojnog osposobljavanja nerazvrstanih pričuvnika iz stavka 6. ovoga članka donosi načelnik Glavnog stožera.
- (8) Osposobljavanje za obavljanje dužnosti u pričuvnom sastavu obavlja se u Oružanim snagama u skladu s programom koji donosi načelnik Glavnog stožera.
- (9) Osobama iz ovoga članka koje su zaposlene, prava i obveze iz radnog odnosa za vrijeme obavljanja dužnosti i prava u obrani uređuju se Zakonom o radu.

Članak 26.

- (1) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti, do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 29 godina, novaci državljani Republike Hrvatske koji se za to prijave u nadležnu ustrojstvenu jedinicu Ministarstva obrane.
- (3) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti i žene u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (4) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga.
- (5) Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem stječu se potrebna znanja i vještine za služenje u pričuvnom sastavu Oružanih snaga i ispunjava se jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.
- (6) Postupak prijave i evidencije kandidata, selekcije i upućivanja kandidata na dragovoljno vojno osposobljavanje, prava i obveze osoba na dragovoljnom vojnom osposobljavanju pravilnikom propisuje ministar obrane.

Članak 27.

- (1) Ministarstvo obrane može s razvrstanim pričuvnicima koji su odslužili vojni rok ili su bili na dragovoljnom vojnom osposobljavanju sklopiti ugovor na temelju kojega oni imaju i druga prava i obveze u vezi sa služenjem u pričuvnom sastavu Oružanih snaga u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Pričuvnici iz stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati opće i posebne uvjete propisane za prijam u djelatnu vojnu službu, osim uvjeta dobi.
- (3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, Ministarstvo obrane može s nerazvrstanim pričuvnikom sklopiti ugovor iz stavka 1. ovoga članka uz obvezu ispunjavanja uvjeta iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona.

Članak 35.

- (1) Obveznici iz članka 18. ovoga Zakona moraju se na poziv civilnih nositelja obrambenih priprema ili pravnih osoba posebno važnih za obranu javiti na mjesto i u vremenu naznačenom općim ili pojedinačnim pozivom.
- (2) Ako se osobe iz stavka 1. ovoga članka ne odazovu pozivu i ne opravdaju svoj izostanak, nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane može, samostalno ili na prijedlog civilnih nositelja obrambenih priprema i pravnih osoba posebno važnih za obranu, zahtijevati raspisivanje potrage i dovođenje.
- (3) Dovođenje izvršava središnje tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove.

Članak 38.

- (1) Ozljeda ili bolest koja nastane kao posljedica izvršavanja obveza iz članka 18. ovoga Zakona smatra se ozljedom na radu.
- (2) Ozljedom na radu smatra se i ozljeda nastala na putu od stana ili radnog mjesta do mjesta izvršenja obveze odnosno na povratku nakon izvršene obveze.
- (3) Tijelo koje je organiziralo aktivnost na kojoj se obveznik razbolio ili ozlijedio utvrđuje podatke vezane uz ozljedu i ispunjava obrazac prijave o ozljedi na radu i dostavlja ga područnom uredu Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje nadležnom prema mjestu prebivališta u roku od 30 dana od dana nastanka ozljede.

Članak 39.

- (1) Oružane snage štite suverenitet i neovisnost Republike Hrvatske te brane njezinu teritorijalnu cjelovitost.
- (2) Oružane snage mogu, uz uvjete predviđene Ustavom, međunarodnim ugovorima i zakonom:
  - sudjelovati u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
  - pružiti pomoć u obrani državama saveznicama u slučaju oružanog napada na jednu ili više njih u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima
  - sudjelovati u združenim nastojanjima Europske unije, u duhu solidarnosti, ako je neka od članica izložena terorističkom napadu ili je postala žrtva prirodne ili ljudskom djelatnošću izazvane katastrofe
  - koristiti se kao pomoć institucijama civilne vlasti, organizacijama i službama namijenjenima zaštiti i spašavanju te stanovništvu u slučaju katastrofa, velikih nesreća i nesreća, potrage i spašavanja, prijevozu unesrećenih ili oboljelih.

(3) Oružane snage provode pripreme za izvršenje zadaća iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 41.

(1) Oružane snage organizirane su u stožere, zapovjedništva, postrojbe, ustanove i druge ustrojstvene jedinice prema odobrenom mobilizacijskom razvoju i knjigama ustroja Oružanih snaga.

(2) Oružane snage dijele se na grane, rodove, službe, struke i njihove specijalnosti.

(3) Grane Oružanih snaga su Hrvatska kopnena vojska, Hrvatska ratna mornarica i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana.

(4) Ministar obrane odlukom propisuje rodove, službe i struke te njihove specijalnosti na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

(5) Ministar obrane propisuje mirnodopski i ratni ustroj stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost Predsjednika Republike.

Članak 54.

(1) Postrojbe, namjenski organizirani dijelovi ili pripadnici Oružanih snaga mogu biti uporabljeni u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

(2) Odluku o djelovanju Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike, na način utvrđen Ustavom.

(3) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 2. ovoga članka Predsjednik Republike naređuje uporabu i dodjeljivanje Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka nadležnim međunarodnim zapovjedništvima.

(4) Pripadnike Oružanih snaga u operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu upućuje načelnik Glavnog stožera.

(5) Ako se tijekom provedbe aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrdi nastupanje okolnosti u kojima su pogoršani sigurnosni uvjeti pripadnika Oružanih snaga, načelnik Glavnog stožera može uvesti dodatna izuzeća u uporabi, o čemu je dužan odmah izvijestiti ministra obrane i Predsjednika Republike.

Članak 56.

(1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći drugoj državi na temelju odluke koju donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Prijedlog odluke iz stavka 1. ovoga članka Vladi predlaže ministar obrane uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za vanjske poslove.

(3) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka definira se mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga.

(4) Na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka ministar obrane naređuje upućivanje i uporabu dijelova Oružanih snaga.

Članak 61.

- (1) Oružane snage mogu se koristiti kao pomoć u protupožarnoj zaštiti i traganju i spašavanju ako tijela nadležna za protupožarnu zaštitu odnosno tijela nadležna za traganje i spašavanje ne raspolažu odgovarajućim snagama i sposobnostima, kao i za prijevoz unesrećenih ili oboljelih.
- (2) Oružane snage kao pomoć u protupožarnoj zaštiti koriste se u skladu s godišnjim planom koji donosi Vlada.
- (3) Oružane snage kao pomoć u traganju i spašavanju koriste se na temelju zahtjeva središnjeg tijela državne uprave nadležnoga za zaštitu i spašavanje.
- (4) Odluku o korištenju Oružanih snaga u aktivnostima iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar obrane ili osobe koje on ovlasti.

Članak 69.

- (1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora.
- (2) Oružane snage država saveznica mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora.
- (3) Pod obukom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se obuka postrojbi razine satnije i više.
- (4) Odluke o prelasku granice radi vježbi i obuke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.
- (5) Na temelju odluke iz stavka 4. ovoga članka načelnik Glavnog stožera pripadnike Oružanih snaga upućuje na vježbe i obuku.

Članak 70.

- (1) Načelnik Glavnog stožera ima ovlast punog zapovijedanja u Oružanim snagama na temelju zapovijedi i naredbi Predsjednika Republike, odluka ministra obrane te odredbi ovoga Zakona.
- (2) Načelnik Glavnog stožera odgovoran je Predsjedniku Republike za provedbu zapovijedi i naredbi te ministru obrane za provedbu odluka iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Načelnik Glavnog stožera dužan je o provedbi akata iz stavka 2. ovoga članka istodobno izvijestiti Predsjednika Republike i ministra obrane.
- (4) Zapovijedanje i rukovođenje u Oružanim snagama provode vojne osobe raspoređene na zapovjedne i voditeljske dužnosti.
- (5) Osobe iz stavka 4. ovoga članka zapovijedaju i rukovode stožerima, zapovjedništvima, granama, postrojbama i ustanovama Oružanih snaga u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima.
- (6) Zapovijedanje i rukovođenje u Oružanim snagama zasniva se na načelima jednočelništva i subordinacije.
- (7) Zapovijed je operativna odluka koja nije upravna stvar, a koju izdaju zapovjednici radi učinkovitoga funkcioniranja Oružanih snaga.

Članak 74.

- (1) Mobilizacija Oružanih snaga ili njihovih dijelova izvodi se u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti.
- (2) Mobilizacijom Oružane snage prelaze iz mirnodopskog ustrojstva i stanja na ratno ustrojstvo i stanje spremnosti prema planu mobilizacije.
- (3) Po opsegu mobilizacija Oružanih snaga može biti opća i djelomična.
- (4) Opća mobilizacija Oružanih snaga obuhvaća popunu Oružanih snaga prema ratnom ustroju, a djelomična mobilizacija samo određenih dijelova Oružanih snaga.
- (5) Mobilizacija Oružanih snaga provodi se na temelju planova mobilizacije, u skladu s mobilizacijskim razvojem.

Članak 87.

- (1) Inspektor Inspektorata je samostalan u obavljanju inspeksijskih nadzora, sastavlja zapisnik i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom i posebnim propisima.
- (2) Inspektor Inspektorata je obvezan imati položen stručni ispit za zvanje inspektora.
- (3) Ako osoba raspoređena na mjesto inspektora Inspektorata nema položen stručni ispit iz stavka 2. ovoga članka, mora ga položiti u roku od godine dana od rasporeda na dužnost prema programu koji propisuje ministar obrane na prijedlog glavnog inspektora obrane.

Članak 89.

- (1) O izvršenom nadzoru, utvrđenom stanju i poduzetim odnosno naređenim mjerama i radnjama inspektori Inspektorata sastavljaju zapisnik.
- (2) Primjerak zapisnika o inspeksijskom nadzoru Inspektorat je dužan dostaviti ministru obrane, načelniku Glavnog stožera za nadzor dijelova Oružanih snaga te odgovornoj osobi civilnih nositelja obrambenih priprema.

Članak 96.

- (1) Zabranjeno je motrenje, snimanje i pristup vojnim lokacijama i građevinama posebno važnima za obranu.
- (2) Vojne lokacije i građevine posebno važne za obranu odlukom određuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.
- (3) Civilne lokacije i građevine posebno važne za obranu odlukom određuje Vlada.
- (4) Na prijedlog ministra obrane Vlada uredbom propisuje kriterije za odabir, mjere za zaštitu te način označavanja lokacija i građevina iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.
- (5) Način osiguranja vojnih lokacija i građevina posebno važnih za obranu pravilnikom uređuje ministar obrane.

Članak 109.

- (1) Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova provode kriminalističko istraživanje nad državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane kada postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te provode radnje za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku, Prekršajnim zakonom i drugim propisima.

(2) Ovlaštene službene osobe vojne policije u suradnji s policijskim službenicima Ministarstva unutarnjih poslova provode kriminalističko istraživanje nad djelatnim vojnim osobama u službi u Ministarstvu obrane kada postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te provode radnje za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku, Prekršajnim zakonom i drugim propisima.

Članak 110.

(1) Vojna policija u obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštena je postupati prema:

1. vojnim osobama u službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
2. državnim službenicima i namještenicima u službi u Oružanim snagama
3. civilnim osobama u vojnim lokacijama i građevinama
4. civilnim osobama u bijegu izvan prostora vojne lokacije i građevine, a koje su zatečene u izvršenju ili pokušaju izvršenja kaznenog djela na prostoru vojne lokacije i građevine
5. civilnim osobama izvan vojnih lokacija i građevina u provedbi mjera i radnji zaštite štićenih osoba u lokacijama i prostorima gdje se te štićene osobe nalaze.

(2) O postupanju prema osobama iz stavka 1. podtočki 3., 4. i 5. ovoga članka vojna policija dužna je odmah izvijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova.

Članak 111.

(1) U obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštene službene osobe vojne policije imaju sljedeće ovlasti:

1. prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka
2. provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta
3. prikupljanje obavijesti
4. pozivanje
5. dovođenje i privođenje
6. traganje za osobama i predmetima
7. privremeno ograničenje slobode kretanja
8. davanje upozorenja i naredbi
9. privremeno oduzimanje i čuvanje predmeta
10. zaprimanje prijava, podnošenje prekršajnih i kaznenih prijava i izvješća te stegovnih prijava
11. osiguranje mjesta događaja
12. provjera uspostavljanja elektroničke komunikacije
13. poligrafsko ispitivanje
14. pregled prostorija, prostora, objekata i dokumentacije
15. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava
16. fotografiranje i snimanje
17. prikrivene vojnopolicijske radnje
18. uporaba sredstava prisile
19. zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba
20. zadržavanje
21. zaštita štićenih osoba, objekata i prostora.

(2) U slučaju rata i stanja neposredne ugroženosti uz primjenu ovlasti iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena službena osoba vojne policije ima ovlast za uporabu tuđega prijevoznog sredstva i elektroničkoga komunikacijskog uređaja.

(3) Ovlaštena službena osoba vojne policije provodi dokazne i druge radnje u smislu Zakona o kaznenom postupku ako je imenovana istražiteljem.

(4) Istražitelja iz stavka 3. ovoga članka imenuje odlukom ministar obrane ili osoba koju on ovlasti uz prethodno mišljenje Glavnoga državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Članak 113.

(1) U službu u Ministarstvo obrane raspoređuju se državni službenici i namještenici te djelatne vojne osobe na položaje i radna mjesta utvrđena Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva obrane.

(2) U službu u Oružane snage raspoređuju se djelatne vojne osobe i državni službenici i namještenici na ustrojbeno mjesta utvrđena knjigama ustroja stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga.

(3) Prava, obveze i odgovornosti pripadnika Oružanih snaga uređuju se posebnim zakonom.

(4) Državnim službenicima i namještenicima Ministarstva obrane upućenima na rad u međunarodne organizacije mjerila za plaće i druga primanja odnosno materijalna prava diplomatskih osoba, administrativno-tehničkog osoblja te članova njihove uže obitelji uredbom utvrđuje Vlada.

(5) Državni službenici i namještenici raspoređeni u službu u Ministarstvo obrane i Oružane snage kojima tijekom preustroja prestaje služba ostvaruju pravo na otpremninu u iznosu koji odlukom odredi ministar obrane.

(6) Državnim službenicima i namještenicima zabranjena je u vojnim lokacijama i u prostorima Ministarstva obrane svaka politička djelatnost, osnivanje stranaka, održavanje političkih skupova i demonstracija te javno istupanje u vezi s odnosima i stanjem u Ministarstvu obrane bez odobrenja ministra obrane ili osobe koju on ovlasti.

Članak 114.

(1) U državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se sredstva za programe i aktivnosti nositelja obrambene funkcije.

(2) Izrada prijedloga i izvršenje proračuna u Ministarstvu obrane odvijaju se na temelju odredbi Zakona o proračunu i u skladu s postupcima koje utvrđuje Ministarstvo financija.

Članak 122.

Za vrijeme dok se, u skladu s odredbama ovoga Zakona, novaci ne pozivaju na služenje vojnog roka, ne postoji ni obveza sudjelovanja u civilnoj službi u skladu s odredbama posebnoga zakona.